

education

Department:
Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

**NASIONALE
SENIOR SERTIFIKAAT**

GRAAD 12

**GEOGRAFIE V2
VOORBEREIDENDE EKSAMEN 2008**

PUNTE: 100

TYD: 1½ uur

NAAM: _____

Hierdie vraestel bestaan uit 12 bladsye.

INSTRUKSIES EN INLIGTING

1. Skryf jou NAAM in die spasie voorsien op die dekblad van hierdie vraestel.
2. Beantwoord AL die vrae in die spasies wat OP HIERDIE VRAESTEL voorsien is.
3. Jy word van 'n 1:50 000 topografiese kaart (2830AA DUNDEE), asook 'n ortofotokaart (2830AA DUNDEE) van 'n deel van dieselfde gebied voorsien.
4. Die topografiese kaart en ortofotokaart moet na afloop van die eksamensessie aan die toesighouer oorhandig word.
5. NOTA: Die hulpbronmateriaal (topografiese kaart en ortofotokaart) moet deur die skool vir toekomstige gebruik ingeneem word.
6. 'n Nieprogrammeerbare sakrekenaar mag gebruik word.
7. Die volgende Afrikaanse terme of hulle Engelse vertalings kom op die 1:50 000 topografiese kaart voor.

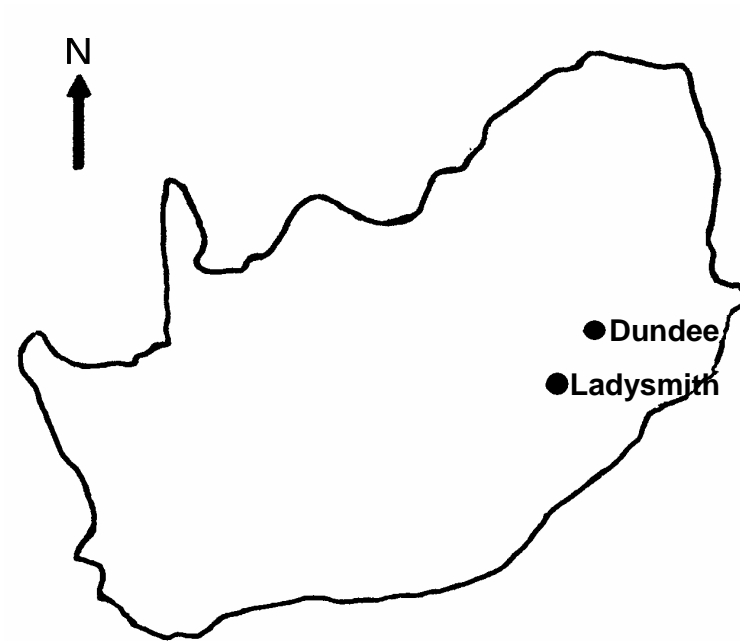
AFRIKAANS

Vliegveld
Gholfbaan
Landingstrook
Natuurreservaat

ENGLISH

Aerodrome
Golf course
Landing strip
Nature reserve

Die volgende kaart gee 'n aanduiding van waar Dundee en Ladysmith geleë is.

VRAAG 1: MEERVOUDIGEKEUSE-VRAE

Die volgende vrae/stellings is op die 1:50 000 topografiese kaart 2830AA DUNDEE sowel as die ortofotokaart van dieselfde gebied gebaseer. Verskeie opsies word as moontlike antwoorde vir die volgende vrae/stellings gegee. Kies die korrekte antwoord en skryf slegs die letter (A – D) in die blokkie langs elke vraag/stelling neer.

1.1 Die kontoerinterval van die ortofotokaart is ...

- A 20 m.
- B 50 m.
- C 5 m.
- D 2 m.

1.2 Die verwysingsnommer van die topografiese kaart direk noord van die kaart 2830AA DUNDEE is ...

- A 2730CD.
- B 2730CC.
- C 2830AC.
- D 2830AB.

1.3 Die kenmerk wat K in blok J10 op die topografiese kaart gemerk is, is 'n ...

- A mesa.
- B plato.
- C vallei.
- D butte (spitskop).

1.4 Die grondgebruiksone wat 14 op die ortofotokaart gemerk is, is 'n

- A oorgangsonesone.
- B industriële sone.
- C residensiële sone.
- D kommersiële sone.

1.5 Die hang-element wat M in blok J8 op die topografiese kaart gemerk is, is die ...

- A pediment.
- B eskarp.
- C talus.
- D kruin.

1.6 Bestudeer die profiel van die Steenkoolspruitrivier in blok D10 op die topografiese kaart. In watter ontwikkelingstadium is die Steenkoolspruitrivier?

- A Middelloop
- B Benedeloop
- C Vlakte
- D Boloop

1.7 Die mensgemaakte verskynsel wat 17 op die ortofotokaart gemerk is, is 'n ...

- A dam.
- B reservoir.
- C uitgraving.
- D sportveld.

1.8 Die tipe residensiële nedersettingspatroon in Sibongile wat 11 op die ortofotokaart gemerk is, is ...

- A verspreid.
- B rond.
- C gekern.
- D onreëlmatig.

1.9 Die presiese ligging (ruitverwysing) van die rioolwerke in blok F10 op die topografiese kaart is ...

- A $28^{\circ}10'47''S$ $30^{\circ}14'15''O$ / $28^{\circ}10'8''S$ $30^{\circ}14'2''O$.
- B $28^{\circ}12'47''S$ $30^{\circ}16'45''O$ / $28^{\circ}12'8''S$ $30^{\circ}16'8''O$.
- C $28^{\circ}10'00''S$ $30^{\circ}17'45''O$ / $28^{\circ}10'0''S$ $30^{\circ}17'8''O$.
- D $28^{\circ}12'11''S$ $30^{\circ}15'55''O$ / $28^{\circ}12'2''S$ $30^{\circ}15'9''O$.

1.10 Die dreineringspatroon van die gebied gemerk O in blok H8 op die topografiese kaart, is ...

- A dendrities.
- B tralie.
- C radiaal.
- D reghoekig.

(10x2) [20]

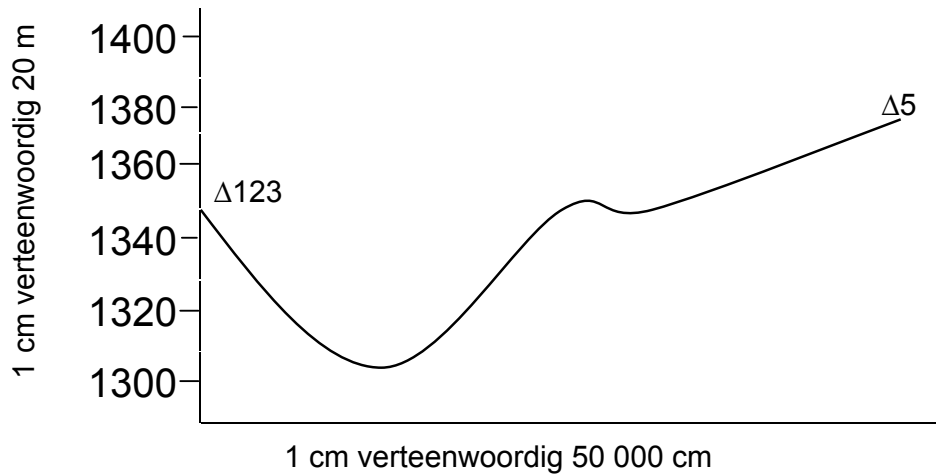
VRAAG 2

2.1 Bereken die lengte van die Donald McHardy-damwal in blok F7 op die topografiese kaart in meter. Toon ALLE berekeninge. (4)

2.2 Bestudeer die volgende deursneeskets tussen trigonometriese stasie $\Delta 123$ in blok E1 en trigonometriese stasie $\Delta 5$ in blok C2.

2.2.1 Dui die posisies van die volgende verskynsels op die deursneeskets aan. Gebruik die letters tussen hakies hieronder om die posisies van hierdie verskynsels aan te dui.

- Dam (D) (1)
- Vleie (M) (1)
- Bewerkte landerye (C) (1)

2.2.2 Bereken die vertikale vergroting van die deursneeskets in VRAAG 2.2. Toon ALLE berekeninge. (4)

- 2.2.3 Bereken die gemiddelde gradiënt vanaf punthoogte -1253 (punt 20) na die punt wat deur 21 op die ortofotokaart op die kontoerlyne gemerk is. Toon ALLE berekeninge. Gebruik die volgende formule: (6)

$$\text{Gradiënt} = \frac{VI}{HE}$$

- 2.2.4 (a) Verwys na trigonometriese stasie Δ123 (E1) en trigonometriese stasie Δ5 (C2). Sal die een punt vanaf die ander punt gesien kan word? (Ignoreer die afstand tussen die twee trigonometriese stasies.) (1)

- (b) Gee 'n rede vir jou antwoord op VRAAG 2.2.4(a). (1x2)(2)

[20]

VRAAG 3

- 3.1 In watter provinsie is Dundee geleë? (1x2)(2)

- 3.2 Wat is die rigting van Dundee vanaf Glencoe? (1x2)(2)

- 3.3 Verduidelik die geskiktheid van die standplaas wat gekies is om die Dundee-vliegveld in blok F9 en G9 te bou. (1x2)(2)

- 3.4 Beskryf die stroomkanaalpatroon van die Steenkoolspruitriver in blok D10 op die topografiese kaart. (1x2)(2)

- 3.5 Verduidelik waarom die stroomkanaalpatroon wat in VRAAG 3.4 genoem is, ontwikkel het. (1x2)(2)

- 3.6 Vergelyk die volgende grondgebruiksones (Strath More Park en Avon Industrieel) wat op die topografiese kaart vertoon word, deur die tabel te voltooi.

	STRATH MORE PARK (BLOK F8)	AVON INDUSTRIEEL (BLOK F10)
3.6.1 Hoofgrondgebruik		
3.6.2 Grondwaarde		
3.6.3 Graad van besoedeling		

(3x2)(6)

3.7 Vind Peacevale in blok E10 op die topografiese kaart en beantwoord die vrae wat volg.

3.7.1 Identifiseer die straatpatroon in Peacevale. (1x2)(2)

3.7.2 Noem EEN voordeel van die straatpatroon in Peacevale. (1x2)(2)

3.7.3 Noem TWEE nadele van die straatpatroon in Peacevale. (2x2)(4)

3.8 Identifiseer die tipe gesteente en struktuur wat met die kenmerke L (I8) en K (J9/10) geassosieer word. (2x2)(4)

3.9 Die gebied Sibongile wat 11 op die ortofotokaart gemerk is, is 'n lae-inkomste residensiële gebied. Gee 'n rede om hierdie stelling te staaf. (1x2)(2)

3.10 Die ligging (posisie) van die rioolwerke in blok F10 op die topografiese kaart is goed. Gee 'n rede om hierdie stelling te staaf. (1x2)(2)

3.11 Daar is verskeie 'groen gebiede' soos Brickfield (13 op die ortofotokaart) wat belangrik vir die dorp is. Gee die geografiese naam vir hierdie groen gebiede. (1x2)(2)

3.12 Verduidelik hoekom hierdie groen gebiede belangrik vir die stedelike omgewing is. (1x2)(2)

3.13 Het Dundee 'n hoë of 'n lae vervoerstelselontwikkelingsindeks? Verskaf bewyse vanaf die topografiese kaart om jou antwoord te ondersteun. (2x2)(4)

3.14 Gee EEN bewys vanaf die topografiese kaart wat daarop dui dat die inwoners van Dundee omgewingsbewaring toepas. (1x2)(2)

3.15 Volgens die topografiese kaart word kommersiële boerdery op die plaas Carlisle (E5) beoefen. Gee 'n rede om hierdie stelling te ondersteun. (1x2)(2)

[44]

VRAAG 4

4.1 Verduidelik die volgende begrippe:

4.1.1 Geografiese Inligtingstelsels (GIS) (1x2)(2)

4.1.2 Afstandswaarneming (1x2)(2)

4.2 Onderskei tussen *vektordata* en *rasterdata*. (2x2)(4)

4.3 Noem EEN van die belangrikste data-insette van 'n GIS. (1x2)(2)

4.4 Klassifiseer die volgende data as ruimtelike of attribuut-data.

(a) 'n Kaart wat behuisingsdigtheid aantoon (1x2)(2)

(b) Die buitelynvorm van 'n geploegde land (1x2)(2)

- 4.5 Gee EEN voorbeeld van ruimtelike data op die topografiese kaart, wat in of om die skool voorkom. (1x2)(2)

[16]**TOTAAL: 100**